

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на Диляна Валериева Дойчинова на тема: **“Комуникационни предизвикателства и медийни рефлексии на официалните европейски публични политики в съвременната дигитална среда”** за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Социология“ (медии и комуникации) в Научна област 3 – Социални, стопански и правни науки и професионално направление 3.1 – Социология, антропология и науки за културата

Научен ръководител:

Проф. д-р Добринка Пейчева

Дисертационният труд е в стандартен обем от 204 страници, с включени 10 страници приложения. Илюстриран е от фигург и табличен материал за открояване на съществени акценти от дисертацията. Написан на е основата на 169 литературни източници, от които 93 на български и 76 на чужди езици (62 на английски, 11 на руски и 3 на немски език).

Оценка на актуаността и значимостта

Темата за публичните комуникации в европейски контекст, озаглавена: **„Комуникационни предизвикателства и медийни рефлексии на официалните европейски публични политики в съвременната дигитална среда“** е особено значима по две основни причини, според мен. Първо, защото вече сме в петнадесетата годишнина от нашето официално, присъединяване към ЕС и имаме вече натрупан опит за анализиране, и второ, защото тази тема е относително слабо застъпена в европейското научно пространство. Значимостта и се подсилва от факта, че много от недоразуменията относно създаването и прилагането на определени европейски политики се дължат именно на недоразумения в комуникирането на тези политики. Ето защо още с идеята за включването на подобна тематика в научното пространство се роди и идеята за тяхното релевантно измерване чрез проучване на мнението на експерти и контент-аналитични изследвания, респективно открих се аргументи за доказване на нейната дисертабилност.

Значимостта на тематиката и се допълни не на последно място и от възможността и да бъде разглеждана като адекватно научно доказателство за верифициране на социално-

комуникативната дейност като основна дейност и понятие в социологията, отнасящо се до експлициране на всички връзки и взаимодействия между основните елементи на социума в структурната матрица на социологията.

Съдържателна оценка

Позиционирането на дисертационния труд като верификация и основание за валидиране на предметните очертания на социологията в концептуалната рамка на Габриел Тард, един от тримата най-големи през 19 век, наред с Огюст Конт и Емил Дюркем, е може би най-големата ценност и принос на дисертантката. Европейският съюз и неговата система за функциониране действително правилно е видян като конкретизация на структурно образувание, създадено и основаващо се на социално-комуникативна дейност. Социално-комуникативната дейност е разкрита като катализатор на всички отношения в Съюза – вътре в държавите, както в междудържавен план и в общоевропейски план. Както правилно твърди дисертантката ефективното осъществяване на социално-комуникативната дейност в рамките на Съюза допринася за налагането на положителен напредък във всички области и политики на развитието на обществата. В този именно ракурс са търсенията на дисертантката за цел, задачи, релевантни изследователски методи, теза.

Видима става необходимостта от комуникиране на намеренията и политиките на Европейския съюз в областта на дигиталната общоевропейска екосистема, разкривайки усещането и някои съществуващи факти, че комуникирането на публичните политики в европейска среда продължават да търси своята релевантност.

Не случайно тезата на докторантката гласи че „управлението на европейските публични политики продължава да бъде предизвикателство, дори за хората работещи в сферата на публичните комуникации; необходимо е провеждането на осъзната и целенасочена комуникация, отговаряща на съвременните изисквания и дигитална среда за по-висока социално-комуникативна ефективност на европейските структури“

Важен принос на авторката е организираният и проведен от нея контент анализ и внушителният обем потърсени и изследвани комуникативни единици върху медийна продукция с *европейска тематика*. Изборът на медийни комуникативни единици и медии е определен на базата на проучен рейтинг на медиите и налична връзка с отразяването на европейските политики. Включени са четирите национални телевизии (БНТ, БТВ, Нова ТВ и България он Еър), две регионални (ТВ Европа и Евроком заради имената им, които имат пряка семантична корелация с думата „Европа“ и Канал 3, поради правенето на живи връзки и студиа по европейски теми от Брюксел и Страсбург),

както и Българско национално радио. Бяха изследвани 2 579 броя комуникативни единици с европейска тематика.

С принос е и използваният метод „експертна оценка“ сред 15 експерти, свързани с европейска проблематика: представители на изпълнителната власт в страната и членове на Европейския парламент (заместник-министър на транспорта, информационните технологии и съобщенията, с ресор ИТ и комуникации; заместник-министър по административната реформа; представители на България в Европейския парламент от двете най-големи парламентарни групи на ЕНП и на Групата на Прогресивния алианс на социалистите и демократите), трима ръководители на дирекции „Връзки с обществеността“ и членове на политически кабинети (ръководител на пресцентъра на постоянното представителство на България в Брюксел; ръководител на пресцентър в Министерство на българското председателство на Съвета на Европа; директор дирекция „Връзки с обществеността“ в Държавната агенция за електронно управление и др.

Дисертантката си постави и ограничения във връзка с обхвата на темата: в дисертационния труд се акцентира върху българските измерения на темата. Съответни сравнения с други европейски страни са правени, според достъпа до официални данни.

За методологическа основа на дисертацията служат теоретичните постижения на единия от тримата най-големи в историята на социологията през 19 век века на създаването на социологията) Габриел Тард, наред с Огюст Конт и Емил Дюркем. *Трябва заслужено да се отбележи, че това е първата дисертационна разработка в България, която е основана на социологическата концепция на Габриел Тард (1843-1902)*

Неговата концептуализация за функционирането и развитието на отделните социални образувания на базата на ефективната социално-комуникационна дейност, е послужила за отправна точка на дисертантката „при разглеждането на релевантните взаимодействия, чрез които се гарантира публичната устойчивост на всяко едно социално образувание и неговото развитие, устойчивостта на неговата публична иманентност, публичните му образи и пр., както и основанията за тяхното приемане или отхвърляне в публичната сфера стр. „Публичната комуникационната обвързаност на приемането и/или отхвърлянето на дейности, процеси, практики, социални образувания и прочие е повече от категорична и намира израз в основните комуникационни лостове и резултанти - дискусиите, разговорите, убеждаванията и т.н. и създадените нагласи, заинтересованост, мотивация, които се отнасят към интернализирането и към ефективността ѝ. Публичната комуникационната и медийна обвързаност е повече от иманентна на създаването и функционирането на ЕС. Публичната комуникационна

обвързаност е не само едно от основанията за създаването му като съюз от 27 държави в рамките на десетилетия, а също и столетия, но и в участието на държавите в неговото функциониране и развитие, включително - най-вече чрез създаването и лансирането на общоевропейски регламенти и политики за бъдещи ориентации. „

Публичността като история, използвани средства, приоритети, градене на имидж, поведенчески практики е видяна като особено показателна за формирането, функционирането и развитието на ЕС като наднационално образование и представлява една значима верификация на концептуализациите на Габриел Тард за социално-комуникативната дейност, за обяснение на социалния живот на индивидите, институциите, общностите, нациите и наднационалните образувания.

Оценката ми за справянето и в този план е изключително висока.

Дисертационният труд следва логично изведена структура от 3 глави увод и заключение, обединявайки два подхода: теоретико-методологичен и емпиричен. Теоретико-методологичният подход е позволил в рамките на първа и втора глава да бъде разкрит в исторически план генезисът на проблема и емпиричната му конкретика, а емпиричният е позволил да бъдат определени основните елементи на политиките на ЕС, както и динамиката и рефлексите на комуникационните развития, включително експертните оценки на професионалисти от висок статутен ранг.

Приноси

От изведените от дисертантката приноси, които приемам, поставям специален акцент върху главния, според мен, който е убегнал от списъка, направен от дисертантката, а може би от скромност неспоменат. Става дума за успешния и опит за концептуализиране на социално-комуникативната дейност като решаваща за функционирането и развитието на индивидите, групите, институциите, националните и наднационалните образувания. Като продължение и изхождаща от концепцията на Габриел Тард за публичната сфера с този си принос дисертантката не само верифицира концепцията му, но и се разкрива като негов продължител.

Заслужава специално акцентиране и върху осем компонентна стратегия за повишаване на информираността на европейските граждани, съобразена с новите комуникационни форми за участие на аудиторията, с превъплъщения от пасивност към проактивност; очертаните проблемни зони на официалните европейски публични комуникации за да се преодолее констатирания информационен дефицит; изведеното самостоятелно авторово определение за публична комуникация на базата на социалната и насоченост; концептуализирането, че европейските комуникационни политики и

медийните им рефлексия диктуват, както отношението към нормите на ЕС, така и ефективността на неговото съществуване. С практико-приложен характер принос е предложеният централизиран интерактивен портал към уебстраницата на Министерски съвет, които да бъде ефективен комуникационен канал за представяне на официалните публични политики на ЕС. Опитът на Диляна Дойчинова като говорител на Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията по време на Председателството на България на Съвета на Европа, 01.01.2018 – 30.06.2018 г. , участието и като организатор от страна на Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията в „Дигитална асамблея 2018“, София, четиримесечното и участие в програма Еразъм +, в Италия, в Университета в Кieti-Пескара през март- юни 2019 юни 2019 г. и други осъществявани нейни дейности в медиите се оказаха действителен атестат за висока оценка и плодотворен подход в процеса на работата и по дисертационния труд.

Дисертантката има изискуемия брой научни публикации и участия в научни конференции

Авторефератът отговаря на дисертационния труд

В дисертационния труд Диляна Дойчинова разкрива ярко изразен академичен стил на изразяване и много добри аналитични умения.

Бележки и препоръки - нямам

Казаното дотук ми дава основания да дам висока оценка на постигнатото в дисертационния труд и да предложа на уважаемото Научно жури към Философски факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ да гласува с „Да“ за присъждането на образователната и научна степен „Доктор“ на Диляна Валериева Дойчинова по научна специалност Социология (медии и комуникации) в професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата.

Член на научно жури:

Добринка Станчева Пейчева

21.02.2021

София